

Editor: Societatea Cultural – Patriotică "Avram Iancu" – Filiala Oradea
Președinte: General de brigadă în retragere Grigore Bartoș
Prim-vicepreședinte: ing. Vasile Fonoage
Vicepreședinte: General de brigadă în retragere Nicolaie Iancu
Secretar: ec. Florica Judea

Redactor șef: lector univ. dr. Ioan Laza
Responsabil de număr: prof. univ. emerit dr. Mihai D. Drecin

ISSN 2559 – 5199
 ISSN-L 2559 - 5199

PARTENERI

Primăria Municipiului Oradea,
 Universitatea din Oradea,
 Uniunea Ziaristilor Profesioniști – Filiala Bihor,
 Muzeul Țării Crișurilor,
 Biblioteca Județeană "Gheorghe Șincai" Oradea,
 Filiala Bihor a Uniunii "Vatra Românească",
 Filiala Bihor a Asociației Pro România Europeană,
 Filiala Bihor a Asociației Naționale Cultul Eroilor "Regina Maria",
 Asociația Națională a Cavalerilor de Clio

Acest număr apare cu sprijinul Fundației de Protejare a Monumentelor Istorice din județul Bihor

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor revine autorilor

Editura PRIMUS Oradea
 Tiparul: METROPOLIS Oradea

Ilustrație coperta 1: Mormântul lui Avram Iancu din Panteonul de la Tebea
 (Foto: Țetcu Mircea Rareș)

CUPRINS

IOAN-AUREL POP, Ce ne învăță Revoluția Română de la 1848-1849?	1
IOAN BOLOVAN, De la Supplex Libellus la programul politic românesc din timpul Revoluției de la 1848-1849 din Transilvania: statistică și ideologie	4
VIOREL FAUR, Bihorenii, solidari cu Avram Iancu	11
FLORIAN DUDAŞ, Documente necunoscute privind legăturile lui Avram Iancu cu Bihorul	26
DAN N. POINAR, Oastea lui Avram Iancu în Revoluția de la 1848 – 1849.	30
VASILE ȘT. TUTULA, Înfrângerea armatei ungare în bătăliile de la Abrud	34
IOAN MARIŞ, Pelaghia Roșu – eroina moșilor din Mărișel ...	46
ADRIAN PĂUNESCU, Iancu la Tebea	50
MIHAI D. DRECIN, Daniil Gallu din Rogojel/ Vlădeasa-vicetribun în oastea lui Avram Iancu	51
IOAN CÂRCU, Regimentul II Grăniceresc Român pe teatrele de război ale Europei în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea	55
MIRCEA MICU, Craiuil	60
SEVER DUMITRAŞCU, Avram Iancu – geniu politic	61
GELU NEAMȚU, Alexandru Roman, translator în tratativele lui Simonffy Jozsef cu Avram Iancu	62
GRIGORE BARTOȘ, Avram Iancu la Viena	65
DOREL OCTAVIAN RUSU, Biserica românească și Revoluția de la 1848 din Transilvania	70
RADU ROMÎNAȘU, Moartea și înmormântarea lui Avram Iancu reflectate în presa vremii. Câteva repere.....	80
TIBERIU GROZA, Ce a făcut posteritatea?	88
CAMIL MUREȘANU, Cu gândul la Iancu legendarul...	92
CONSTANTIN MOȘINCAT, Avram Iancu, „un nume ca un steag”	94
DELIA CORA, Iubirile Crăișorului	99
MIRCEA MICU, Dor de Avram Iancu	101
FUNDATAȚIA PENTRU PROTEJAREA MONUMENTELOR ISTORICE DIN JUDEȚUL BIHOR, Un remember perpetuu...	102
IOAN LAZA, Sculptorul, măreția și tragicismul lui Avram Iancu	105
SIMION R. SUCIU, Istoria unui bust Memoria istoriei.....	108
O carte-document. Prefectul-General Avram Iancu și Auraria Gemina	112
LUMINIȚA MOGA, DOINA RUSNEAC, Invitație la expoziția "Avram Iancu în colecțiile Bibliotecii Județene Șincai" Bihor - Bibliografie selectivă	113
Odiseea testamentului lui Avram Iancu	116